U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Radana Malíka, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobců: **a) G. A.**, **b) U. K. N.**, zastoupeni JUDr. Jindřichem Vítkem, advokátem se sídlem Nad Petruskou 1, Praha 2, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 2. 2007, č. j. OAM-1330/VL-10-11-2006, a ze dne 30. 7. 2008, č. j. OAM-394/LE-C09-C09-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2011, č. j. 4 Az 21/2008 - 152,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Jindřicha Vítka **se určuje** částkou 14 400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný v záhlaví specifikovanými rozhodnutími neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“), žalobkyni ad a) (rozhodnutí ze dne 21. 2. 2007) a žalobci ad b) (rozhodnutí ze dne 30. 7. 2008).

[2] Žalobu žalobkyně ad a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2007 zamítl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 20. 2. 2008, č. j. 28 Az 27/2007 - 80. Uvedený rozsudek zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 5. 9. 2008, č. j. 1 Azs 66/2008 - 118 (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Zdejší soud vytkl krajskému soudu, že jednání konané dne 20. 2. 2008 neproběhlo v souladu se zákonem. Krajský soud nejprve několikrát k žádosti žalobkyně odročil nařízené jednání, třetí žádosti žalobkyně o odročení, odůvodněné jejím rizikovým těhotenstvím, spojené s návrhem, aby jednání bylo nařízeno až na dobu po porodu, však

již soud nevyhověl. Argumentoval přitom tím, že účast žalobkyně při jednání není pro soud nutná, neboť je zastoupena advokátem a řízení je ovládáno zásadou koncentrace, žalobní body tedy již nelze rozšiřovat. Dle Nejvyššího správního soudu došlo postupem soudu k porušení práva žalobkyně na projednání věci v její přítomnosti zakotveného v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a na úrovni jednoduchého práva procesně upraveného zejména v § 49 odst. 1, odst. 3 a § 50 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Po vrácení věci krajský soud předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí dle § 9 odst. 2 s. ř. s. s tím, že žalobkyně se spolu s žalobcem ad b) zdržuje v Praze a že proti rozhodnutí žalovaného ve věci neudělení mezinárodní ochrany žalobci byla podána žaloba k Městskému soudu v Praze.

[4] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 7. 1. 2009, č. j. Nad 37/2008 - 138, rozhodl o přikázání věci Městskému soudu v Praze. Městský soud poté usnesením ze dne 5. 11. 2009 rozhodl o spojení řízení ve věcech žalob žalobkyně a žalobce ke společnému projednání.

[5] Městský soud nejprve dvakrát k žádosti žalobkyně odročil nařízené jednání, v případě jednání nařízeného na den 2. 6. 2011 však žádosti o odročení nevyhověl, věc za přítomnosti zástupce žalobců (respektive jeho advokátního koncipienta) projednal a žaloby zamítl.

[6] V odůvodnění rozsudku soud nejprve vyložil, proč shledal žádost žalobkyně o odročení jednání nařízeného na uvedený den nedůvodnou. K tomu předně shrnul dosavadní průběh řízení a okolnosti, za nichž došlo k odročení jednotlivých jednání. Konstatoval, že ve věci již bylo nařízeno celkem sedm jednání, z nichž většina se nekonala proto, že žalobkyně požádala o odročení, případně konání jednání „*jinak mařila*“. V žádosti o odročení jednání nařízeného na den 2. 6. 2011 žalobkyně uvedla jako důvod své zdravotní potíže, konkrétně intenzivní bolesti zad a nohou (tzv. hexenšus). Městský soud však na tuto žádost nahlížel ve světle dosavadního chování žalobkyně: „*A jsou to právě četné žádosti o odročení jednání v minulosti, které podněcují a živí domněnku, že je jednání žalobkyně čistě účelové, vedené záměrem protahování řízení* (...) *skutečnosti tvrzené v žádostech nebyly často nijak doloženy (nemoc a nesoběstačnost manžela), nebylo prokázáno, že se kolizi jednání jejího zástupce nebylo lze vyhnout jinak, případně činila žalobkyně procesní úkony načasované tak, že se jednání fakticky konat nemohlo (žádost o ustanovení právního zástupce doručená soudu šest dnů před jednáním).*“ Při pohledu na souhrn žádostí žalobkyně a řízení jako celek je tak dle městského soudu nepochybné, že „*jsou účelové a představují záměrné procesní obstrukce*“. V daném kontextu nepovažoval soud zdravotní potíže, tak jak je žalobkyně doložila (onemocnění „hexenšus“, utrpěné vzhledem k datu lékařského vyšetření nejméně 8 dní před nařízeným jednáním), za natolik závažné, aby představovaly „závažný důvod“ pro odročení jednání ve smyslu § 50 s. ř. s. Žalobci byli nadto při jednání zastoupeni.

[7] Jako důvodné neshledal soud ani vlastní žalobní námitky uplatněné žalobci. Zdůraznil, že od zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně již dvakrát změnila svou výpověď natolik významně, že tím v podstatných rysech změnila pohled na

její život před opuštěním vlasti. Soud podrobně rozebral tvrzení uplatněná žalobkyní v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, při pohovoru v řízení před žalovaným a v žalobě proti rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany jejímu synovi a poukázal na řadu rozporů mezi nimi. Srovnal je rovněž s tvrzeními uplatněnými jejím manželem v řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž konstatoval, že mnohé skutečnosti z jejich společného života, které žalobkyně prezentovala jako doklad pronásledování v zemi původu, její manžel vůbec nezmínil, nebo je zmínil jen velmi okrajově.

[8] Z těchto důvodů považoval soud tvrzení žalobkyně o jejím pronásledování v zemi původu za nepřesvědčivé a zveličené. Vyjádřil domněnku, že hlavním motivem pro vycestování žalobkyně do České republiky byla touha žít v zemi se stabilnějším společenským a politickým prostředím a vyšší hospodářskou úrovní. Neklid panující v Kyrgyzstánu a jisté znalosti o tamní situaci pak využila k vytvoření iluze, že je na ni (jakožto na politicky aktivní osobu) třeba vztáhnout mezinárodní ochranu. Soud pro to však, vzhledem k charakteru institutu azylu a doplňkové ochrany, neshledal podmínky.

[9] Městský soud při rozhodování vycházel kromě podkladů shromážděných žalovaným rovněž z aktuálních informací o situaci v zemi původu, jež si v roce 2010 vyžádal od Ministerstva zahraničních věcí. Také na jejich základě dovodil, že neexistuje důvod k domněnce, že by žalobkyni nebo jejímu synovi hrozilo po návratu do vlasti zacházení ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

II.

[10] Jménem svým i svého syna napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) rozsudek městského soudu kasační stížností. V té zejména namítla, že jednání konané dne 2. 6. 2011 neproběhlo v souladu se zákonem. Stěžovatelka svou neúčast na jednání řádně a včas omluvila (lékařskou zprávou, z níž vyplývá, že měla z důvodu intenzivní bolesti v zádech a bederní páteři nařízen klid na lůžku, a to až do 6. 6. 2011) a soud požádala o odročení jednání. Tím, že jednání neodročil, znemožnil soud stěžovatelce účinně bránit jak její práva, tak práva druhého žalobce (dále též „stěžovatel“). Stěžovatelka má za to, že důležité důvody ve smyslu § 50 s. ř. s. v jejím případě byly dány. Nedovede si představit důležitější důvod pro odročení jednání, než jsou zdravotní problémy. Zpochybňování věrohodnosti lékařské zprávy soudem poukazem na datum uvedené ve zprávě (6. 6. 2011) označila stěžovatelka za bezdůvodné s tím, že se jedná o zjevnou chybu v psaní. Z judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu pak dovozuje, že v případě, že se účastník řízení z jednání řádně a včas omluví (tj. uvede důležité důvody své neúčasti), soud by vždy měl o odročení jednání rozhodnout kladně. Přitom v řízení o udělení mezinárodní ochrany (respektive v následném soudním přezkumu) by měla být zásada bezprostřednosti obzvláště šetřena. Toto řízení je totiž založeno především na osobní výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu, který často nemůže předložit žádné důkazy podporující jeho tvrzení. Negativní výsledek řízení pro něj zároveň může mít fatální důsledky. V posuzovaném případě se nadto jedná rovněž o udělení mezinárodní ochrany nezletilému žadateli, na nějž se vztahuje Úmluva o právech dítěte. Dle čl. 3 odst. 1 uvedené Úmluvy je zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí. Dle stěžovatelky je

proto porušení zásady bezprostřednosti v daném případě o to závažnější. To, že při jednání byl přítomen její zástupce, označuje za nedostatečné. Právo osobní účasti náleží přímo stěžovatelce a její nepřítomnost nemůže být zhojena přítomností ustanoveného zástupce, který soudu nemůže sdělit veškeré relevantní skutečnosti a není schopen reagovat na případná vyjádření protistrany tak, jako stěžovatelka.

[11] Stěžovatelka dále namítla, že má za to, že během správního řízení a následujícího soudního řízení dostatečně prokázala svůj odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný však při rozhodování nevyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, nezajistil si dostatečné podklady, nevzal v potaz skutečnosti, které podporovaly výpověď stěžovatelky. Naopak soustředil se pouze na informace, které vyznívaly pro stěžovatelku negativně. Konkrétně stěžovatelka poukázala na nedostatky pohovoru, který s ní byl proveden dne 28. 11. 2006. Stěžovatelka nebyla při pohovoru ústně poučena o svých právech, bylo jí poskytnuto pouze písemné vyhotovení poučení a žádný čas k jeho prostudování. Pohovor byl rovněž veden ve velmi nepříjemné atmosféře. O přerušení pohovoru však nepožádala, neboť se obávala, že taková žádost by mohla mít negativní vliv na výsledek řízení. Způsob vedení pohovoru pak měl vliv na odpovědi stěžovatelky a je proto pochopitelné, že se při něm dopustila několika nepřesností. Tyto nepřesnosti však následně uvedla na pravou míru. Co se týče argumentace soudu, že určité skutečnosti při pohovoru nezmínila, stěžovatelka namítla, že dle jejího názoru je povinností správního orgánu vést pohovor tak, aby byly zjištěny všechny skutečnosti relevantní pro komplexní posouzení situace žadatele o mezinárodní ochranu. Za nedostatečné dále označila podklady, které si správní orgán obstaral (zprávy a informace o zemi původu); žalovaný je nadto nehodnotil komplexně, ale izoloval z nich pouze ty informace, o které mohl opřít své negativní rozhodnutí.

[12] Žalovaný dle stěžovatelky nesprávně posoudil rovněž otázku možného udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Tím, že si žalovaný neopatřil dostatek podkladů pro své rozhodnutí, nemohl řádně zhodnotit situaci stěžovatelů a určit, zda ji lze podřadit pod „případ zvláštního zřetele hodný“ ve smyslu uvedeného ustanovení.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel, že by pohovor se stěžovatelkou byl veden v nepříjemné atmosféře a že by způsob vedení pohovoru měl vliv na její odpovědi. Odkázal přitom na protokol o provedeném pohovoru. Stěžovatelka měla při pohovoru dostatečný prostor k uvedení všech skutečností, pro které požádala o udělení mezinárodní ochrany. Přitom břemeno tvrzení o důvodech žádosti a k tomu se vážících skutečnostech leží na žadateli. Nekonzistentnost výpovědi žadatele či dodatečně předkládaná tvrzení k odůvodnění žádosti, která však zjevně mohla být uvedena již dříve, pak mají důvodně dopad na věrohodnost vlastního azylového příběhu žadatele - a tak tomu bylo i v případě výpovědí stěžovatelky. K tvrzenému pochybení soudu v souvislosti s neodročením jednání odkázal žalovaný na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Na závěr dodal, že manželu stěžovatelky nebyla pro nesplnění zákonných podmínek mezinárodní ochrana na území České republiky udělena, žalobu proti rozhodnutí správního orgánu zamítl příslušný soud rozsudkem ze dne 20. 2. 2008 a Nejvyšší správní soud dne 29. 10. 2008 odmítl podanou kasační stížnost pro nepřijatelnost. Žalovaný tedy navrhl odmítnutí kasační stížnosti, případně její zamítnutí.

III.

[14] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS).

[15] Hlavní námitka stěžovatelů se týká údajné nezákonnosti jednání městského soudu konaného dne 2. 6. 2011. Tu spatřují v tom, že městský soud jednání provedl a zamítl při něm jejich žaloby, ačkoliv mu stěžovatelka prostřednictvím svého zástupce v dostatečném předstihu doručila omluvenku z jednání, podloženou lékařskou zprávu.

[16] Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. nařídí předseda senátu krajského soudu rozhodujícího ve správním soudnictví jednání a předvolá k němu účastníky tak, aby měli k přípravě alespoň deset pracovních dnů; o jednání vyrozumí osoby zúčastněné na řízení. Podle odst. 3 téhož ustanovení neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50 s. ř. s. Podle § 50 s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno; soud může odročit jednání též tehdy, jestliže to účastníci shodně navrhnou.

[17] Nutno dodat, že právo na projednání věci před soudem, čítaje v to i právo na osobní účast na jednání soudu a právo při tomto jednání tvrdit skutečnosti, navrhovat důkazy a předkládat právní argumenty, je jedním ze základních pilířů práva na spravedlivý proces a jako takové je zakotveno na ústavní úrovni jak v právu vnitrostátním, tak v mezinárodních úmluvách o lidských právech (čl. 38 odst. 2 Listiny, čl. 6 odst. 1 Úmluvy, čl. 14 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech).

[18] Obsahem práva na projednání věci soudem v přítomnosti účastníka řízení se zabýval i Ústavní soud (byť ve vztahu k ustanovení občanského soudního řádu, stanovícímu však pro odročení jednání obdobné podmínky jako soudní řád správní), přičemž v prvé řadě zdůraznil „*obecně platný princip, podle něhož případné zásahy do základních práv nebo svobod a tedy i jejich omezení musí být interpretováno restriktivně a nikoliv extenzivně.*" Ústavní soud nicméně zároveň uvedl, že „*respektuje právo obecného soudu posoudit, zda žádost o odročení, podaná účastníkem řízení, je v konkrétním případě podložena „důležitým důvodem" ve smyslu citovaného ustanovení o. s. ř. Jinými slovy, je zřejmé, že obecné soudy nejsou povinny akceptovat jakékoliv žádosti o odročení, neboť pak by v konkrétních případech mohlo ze strany některých účastníků řízení docházet k záměrným procesním obstrukcím.*" (viz nález ze dne 28. 8. 2002, sp. zn. I. ÚS 729/01; obdobně též např. nález ze dne 03. 6. 2004, sp. zn. II. ÚS 102/03; všechna citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz).

[19] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu pak plyne, že odepřít právo osobní účasti na jednání soudu lze jen výjimečně; jedním z takových důvodů by mohlo být, pokud účastník řízení či jeho zástupce svým chováním svoji neúčast způsobí a zaviní, a to z důvodů, které nelze omluvit. V těchto intencích je nutno vykládat ustanovení § 50

s. ř. s. - jednání musí být podle tohoto ustanovení odročeno vždy, když existuje důležitý důvod, přičemž za důležitý důvod bude nutno považovat neúčast účastníka nebo jeho zástupce na jednání z omluvitelných důvodů (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005 - 96). Uvedený rozsudek však zároveň konstatuje, že soud při posuzování toho, jestli je dán důležitý důvod k odročení jednání, by měl zvažovat také otázku, zda omluva stěžovatele není *„účelové povahy, vedená snahou prodlužovat soudní řízení*".

[20] Krajský soud ve svém rozhodnutí odkázal rovněž na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 21 Cdo 2839/2008, podle nějž *„důležitost důvodu, pro který účastník řízení žádá o odročení jednání, soud posuzuje vždy s přihlédnutím ke všem okolnostem konkrétního případu. I když účastník řízení ve své žádosti uvádí důvod jinak způsobilý vést k závěru o odročení jednání (dalšího jednání), není soud vždy povinen takový důvod akceptovat, a to zejména tehdy, není-li využíván v souladu se smyslem a účelem ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř., ale k záměrným procesním obstrukcím, sledujícím především bezdůvodné protahování občanského soudního řízení a zvyšování nákladů s tím spojených; uvedený právní názor platí i ve vztahu k posouzení důvodnosti omluvy ve smyslu ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř.*"

[21] Nejvyšší správní soud proto souhlasí se stěžovatelkou, že právo na osobní účast na jednání soudu je zásadním právem a že soud má v případě, že se účastník řízení z jednání omluví, povinnost důkladně posuzovat, zda je jeho omluva důvodná, či ne. Ostatně z těchto důvodů již Nejvyšší správní soud jednou rozsudek krajského soudu ve stěžovatelčině věci zrušil. V daném případě však krajský soud neodmítl odročit jednání s tím, že by považoval žádost stěžovatelky za procesní obstrukci; jeho argumentace byla založena pouze na tezi, že k hájení stěžovatelčiných práv postačuje, že bude při jednání reprezentována svým zástupcem. Nyní je však situace odlišná v tom, že městský soud označil jednání stěžovatelky za účelové a obstrukční a podrobně vysvětlil, z jakých důvodů. Jak přitom plyne z výše citované judikatury nejen zdejšího soudu, ale i Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, v takovém případě skutečně je možné shledat omluvu z jednání nedůvodnou. A nic na tom nemění skutečnost, že se jedná o přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a že jedním z účastníků řízení je i nezletilé dítě. Uvedené skutečnosti by jistě měly soud vést k obzvlášť pečlivému posuzování podaných žalob, nicméně nemohou účastníkům řízení zaručit procesní „imunitu", díky níž by se mohli bez jakýchkoli následků dopouštět obstrukčního jednání.

[22] Je tedy nutno posoudit, zda obstojí závěr krajského soudu, že stěžovatelkou prezentovaná omluva z jednání nařízeného na 2. 6. 2011, nepředstavovala - ve světle jejího jednání v průběhu celého řízení - „závažný důvod" pro odročení jednání ve smyslu § 50 s. ř. s.

[23] Zástupce stěžovatelky požádal městský soud o odročení uvedeného jednání přípisem ze dne 26. 5. 2011 s tím, že je jí z důvodu *„intenzivních bolestí v zádech a bederní páteři nařízen klid na lůžku, a to do 6. 6. 2011.*" K přípisu přiložil lékařskou zprávu ze dne 25. 5. 2011 (ve zprávě je uvedeno rovněž datum 6. 6. 2011, ale jde o zjevný přepis), podle níž stěžovatelka trpí intenzivní bolestí zad a nohou, kterou lékař diagnostikoval jako *„hexenšus*". Stěžovatelce *„doporučil*" klid na lůžku do 6. 6. 2011 (na kdy ji objednal na

kontrolní vyšetření), teplo na záda a léky na zmírnění bolesti. Zpráva je uzavřena konstatováním: „*stav dobrý, pokračování léčby LTV*“.

[24] Uvedenou žádost je nicméně třeba posuzovat v kontextu dosavadního průběhu řízení, jak správně uvedl městský soud.

[25] První jednání ve věci řízení o žalobě stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného nařídil krajský soud na 26. 9. 2007. Dne 24. 9. 2007 mu byla doručena žádost stěžovatelky o jeho odročení. V žádosti uvedla, že její manžel, v jehož související věci mezinárodní ochrany vedené pod sp. zn. 28 Az 31/2007 krajský soud nařídil jednání na týž den, je odkázán na její péči, neboť kvůli nemoci obou očí přestal být soběstačný. Při jednání konaném dne 26. 9. 2007 krajský soud s ohledem na tuto žádost stěžovatelky jednání odročil na 14. 11. 2007.

[26] Dne 7. 11. 2007 byla krajskému soudu doručena další žádost stěžovatelky o odročení nařízeného jednání. Uvedla, že se nachází ve druhém měsíci rizikového těhotenství a účast na jednání by mohla mít závažný vliv na její zdraví a bezprostředně ohrozit život nenarozeného dítěte. Dodala, že v roce 2005 jí bylo v Kyrgyzstánu násilně přerušeno těhotenství, dvakrát potratila v letech 2006 a 2007 již v České republice. Nyní se v souvislosti s probíhajícím řízením a hrozbou návratu do vlasti nachází v těžké situaci, je pod stálou kontrolou psychologa a gynekologa, bere léky. Ošetřující lékař jí ve zprávě ze dne 5. 11. 2007 účast na soudním jednání nedoporučil. S ohledem na svůj status má též problémy se získáváním zdravotní péče. Dále výslovně uvedla, že trvá na své účasti na soudním jednání. Ke své žádosti doložila kopie lékařských zpráv.

[27] Krajský soud následně jednání odročil na 16. 1. 2008. V přípise zaslaném stěžovatelce současně s usnesením o odročení jednání, pak soud žalobkyni upozornil, že další žádosti ze zdravotních důvodů již nevyhoví a vyzval ji, aby případnou neschopnost její osobní účasti soudu oznámila včas, neboť v takovém případě by soud její stanovisko k žalobě zjistil osobní návštěvou v místě pobytu. Dále ji poučil, že může udělit plnou moc k zastupování před soudem manželovi.

[28] Dne 10. 1. 2008 byla krajskému soudu doručena žádost žalobkyně ze dne 3. 1. 2008 o ustanovení advokáta, jíž soud vyhověl usnesením ze dne 15. 1. 2008. K jednání konanému dne 16. 1. 2008 se žalobkyně nedostavila, a vzhledem k tomu, že usnesení o ustanovení advokáta ještě nenabylo právní moci, soud jednání odročil na 20. 2. 2008.

[29] Dne 7. 2. 2008 byla krajskému soudu doručena další žádost stěžovatelky o odročení nařízeného jednání. Poukázala na skutečnost, že je v současné době v pátém měsíci rizikového těhotenství a účast na jednání by mohla mít závažný vliv na její zdraví a bezprostředně ohrozit život nenarozeného dítěte. Zopakovala již dříve soudu sdělené údaje o průběhu jejích dřívějších těhotenství a informovala ho o přetrvávajících ostatních těžkostech. Dále výslovně uvedla, že trvá na své účasti na soudním jednání, jehož konání navrhla až na dobu po porodu předpokládaném v červnu 2008. Ke své žádosti doložila kopie aktuálních lékařských zpráv, receptů, jakož i kopii průkazky pro těhotné. V tomto případě již krajský soud řízení znovu neodročil a žalobu zamítl rozsudkem, který následně zrušil Nejvyšší správní soud.

[30] Městský soud nařídil jednání na 19. 9. 2010. Zástupce stěžovatelů přípisem ze dne 24. 8. 2010 požádal o odročení uvedeného jednání s tím, že je rovněž zástupcem účastníka jiného řízení vedeného před městským soudem, přičemž v této věci bylo také nařízeno jednání na den 16. 9. 2010. Zástupce přitom nemá k dispozici žádného koncipienta, kterého by mohl v souladu s předpisy o advokacii zplnomocnit k tomu, aby jej na tomto jednání zastoupil. Při jednání konaném uvedeného dne stěžovatelka (zastupovaná na základě substituční plné moci Mgr. Ondřejem Dlouhým, advokátem z advokátní kanceláře JUDr. Jindřicha Vítka) poukázala na to, že u žalovaného probíhá řízení o udělení mezinárodní ochrany ve věci jejího dítěte narozeného dne 7. 4. 2010. Uvedené řízení by mělo být v dohledné době ukončeno rozhodnutím a pokud nebude žádosti v dané věci vyhověno, chtěla by, aby po podání žaloby byla tato připojena k nyní projednávané věci. Městský soud odročil jednání na neurčito s tím, že spis bude uložen na lhůtu dvou měsíců ke zjištění, zda ve věci syna stěžovatelky byla podána žaloba.

[31] Následně městský soud nařídil další jednání na 10. 2. 2011. Zástupce stěžovatelky přípisem opětovně požádal o odročení s tím, že je rozhodcem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky v řízení, ve kterém bylo nařízeno jednání na stejný den. Stěžovatelka přitom požaduje jeho účast na jednání s ohledem na jeho jazykové schopnosti. Poukázal rovněž na skutečnost, že odročení jednání se jeví být hospodárným, protože po právní moci rozhodnutí o udělení azylu jejímu mladšímu synovi bude navrhovat spojení věcí. Také toto jednání městský soud odročil.

[32] A konečně v případě posledně nařízeného jednání žádala stěžovatelka o odročení z výše uvedených důvodů.

[33] Ve světle popsaného průběhu řízení se Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěrem městského soudu. Zejména omluvy stěžovatelky z jednání nařízených městským soudem skutečně svědčí o účelovosti jejího postupu a o snaze protahovat řízení. Městskému soudu nelze ani v nejmenším vytknout nedostatek vstřícnosti ke stěžovatelce, neboť jednání opakovaně odročoval, navzdory tomu, že některé z omluv stěžovatelky nebyly příliš přesvědčivé (např. omluva hned z prvního jednání nařízeného městským soudem, kdy zástupce stěžovatelů uváděl, že není schopen se jednání zúčastnit ani zplnomocnit nikoho ze své advokátní kanceláře). Viděno touto optikou skutečně nelze považovat „hexenšus“ stěžovatelky, u nějž lékař sice doporučil klid na lůžku, ale jinak označil její zdravotní stav za dobrý, za „závažný důvod“ pro odročení jednání ve smyslu § 50 s. ř. s.

[34] Stěžovatelka dále namítla, že dostatečně prokázala svůj odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že městský soud shledal stěžovatelčin příběh jako nevěrohodný zejména z důvodu existence významných nesrovnalostí v její výpovědi. Z judikatury zdejšího soudu přitom plyne, že řízení o mezinárodní ochraně je řízením specifickým tím, že je v něm často nutno rozhodovat za situace důkazní nouze, a tím, že nesprávné rozhodnutí má pro stěžovatele obzvláště závažné důsledky. Těmto specifikům řízení o mezinárodní ochraně odpovídá i standard a rozložení důkazního břemene, jež jsou vychýleny ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. V mnoha případech tedy zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a

posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle jeho výpovědi. Přitom platí, že pokud se žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet - srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70 (publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS) [viz část IV. b) (i) citovaného rozsudku, týkající se standardu a rozložení důkazního břemene ve věcech mezinárodní ochrany].

[35] Městský soud v odůvodnění svého rozsudku mimořádně pečlivě (na str. 9 - 17) a přesvědčivě vyložil, v čem spatřuje rozpory v tvrzeních stěžovatelky. Stěžovatelka naopak v kasační stížnosti jeho závěry zpochybňuje převážně vágními a nekonkrétními námitkami typu: žalovaný při rozhodování nevyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, nezajistil si dostatečné podklady, nevzal v potaz skutečnosti, které podporovaly výpověď stěžovatelky atd. Jak již přitom zdejší soud opakovaně judikoval, takto obecně vymezenými námitkami se nemůže zabývat, viz např. rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, nebo ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61.

[36] Konkrétněji stěžovatelka poukázala pouze na nedostatky pohovoru, který s ní byl proveden dne 28. 11. 2006. Stěžovatelka namítla, že nebyla řádně poučena o svých právech, že pohovor byl veden v nepřátelské atmosféře, v důsledku čehož se dopustila několika nepřesností, a dále že pohovor nebyl veden tak, aby byly zjištěny všechny skutečnosti relevantní pro posouzení její situace. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že z jeho judikatury plyne, že pohovor s žadatelem o udělení azylu (mezinárodní ochrany) nemůže být veden pouze v obecné rovině, aniž jsou od žadatele požadovány konkrétnější informace. Vyskytne-li se při pohovoru určitá okolnost, která nasvědčuje tomu, že žadatel mohl být pronásledován pro uplatňování politického práva a svobody nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu, je povinností správního orgánu vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby udělení azylu (srov. rozsudek ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89). Nejvyšší správní soud však má za to, že ve stěžovatelčině případě správní orgán těmto povinnostem dostál - pohovor se stěžovatelkou byl relativně dlouhý a podrobný a dotazy, které žalovaný stěžovatelce kladl, naopak směřovaly k důkladnému zjištění skutkového stavu. V jaké „atmosféře“ byl pohovor veden je již dnes obtížné ověřit. Avšak i kdyby se v důsledku „nepřátelské atmosféry“ při pohovoru dopustila stěžovatelka jistých nepřesností ve výpovědi, pak nutno dodat, že městský soud v napadeném rozsudku výslovně uvedl, že drobné nesrovnalosti v její výpovědi (např. nejistotu stěžovatelky ohledně toho, zda se politický mítink, kterého se měla zúčastnit, odehrál v roce 2004 nebo 2005) nepovažoval za natolik důležité. Za významné považoval zásadní posuny v jejích tvrzeních, které lze jen stěží vysvětlit rozrušeností při pohovoru (např. v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že se demonstrací neúčastnila aktivně, ale jako pozorovatelka, při pohovoru již hovořila o tom, že napsala a předala organizátorovi demonstrace dopis, jímž vyjadřovala demonstrantům podporu, v žádosti se vůbec nezmínila o patrně hlavní příčině obav, jež ji vedly k opuštění vlasti, tedy o opakovaných výhrůžkách zničením či smrtí ze strany neznámých osob, které měly trvat po mnoho měsíců atd.). Co se týče námitek ohledně absence poučení - Nejvyššímu správnímu soudu

nezbývá než vycházet z toho, že protokol o pohovoru, obsahující poučení, stěžovatelka (za přítomnosti tlumočnice) bez výhrad podepsala.

[37] Co se týče námitky nesprávného posouzení otázky možného udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, tu stěžovatelka odůvodňuje opět pouze odkazem na nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným, přičemž s touto námitkou se již Nejvyšší správní soud vypořádal výše.

[38] Nutno dodat, že kasační soud neshledal ani žádné pochybení městského soudu tak výrazné intenzity, o němž by bylo možno se důvodně domnívat, že zapříčinilo odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by způsobilo přijatelnost kasační stížnosti.

[39] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[40] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[41] Žalobkyni byl ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Výše odměny advokáta byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za pět úkonů právní služby spočívajících v převzetí a přípravě zastoupení, ve dvou písemných podáních týkajících se věci samé (doplnění žaloby ze dne 25. 6. 2009 a podání kasační stížnosti ze dne 11. 8. 2011) a ve dvou účastech na jednání, a za náhradu hotových výdajů. Tedy ve výši 5 x 2100 Kč a 5 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d), g), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 12 000 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2400 Kč, odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Ustanovenému advokátovi se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 14 400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. října 2011

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu